

[Aksel Møller.]

Jeg maa maaske i denne Forbindelse have Lov til at sige til det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup, og i og for sig ogsaa til den højtærede Indenrigsminister, at hvis Landbruget for sit Vedkommende ikke havde noget imod Solidaritet med det øvrige Land — hvis altsaa den Antagelse er rigtig og min forkert —, saa er der jo nu aabnet en Mulighed for Landbruget til at paatage sig denne Solidaritet med det øvrige Land. Ja, det er jo muligt, at Sindet har vendt sig undervejs, men vi har dog, indtil vi har hørt noget andet, fuldt ud Lov til at antage, at de Motiver stadig væk eksisterer.

Nu siger den højtærede Indenrigsminister ganske vist, at man ikke kan lave om paa alt dette nu, for gennem saa og saa mange Aar har Folk kunnet regne i deres økonomiske Dispositioner med, at saadan var det. Jeg maa maaske have Lov til at sige, at hvis Folk i dette Land har kunnet regne med, hvilke Krigsskader de skulde betale, har de været mere fremsynede end dette høje Ting og den højtærede Minister. Det har de netop ikke kunnet regne med, og den højtærede Minister maa indrømme, at Tilstanden her i Landet har været saadan, at der ikke har kunnet disponeres økonomisk med Krigsskaderne for Øje. Det har i alt Fald krævet ganske særlige Indtægter; det har maaske kunnet gøres i Krigsforsikringsforbundet for Erhvervsjendomme, hvor de forsikrede af Aarets Overskud har kunnet hensesætte et Beløb til Imødegaelse af Krigsskade, men jeg tror ikke, det kan paastaas for de sociale Boligselskabers Vedkommende, at de har kunnet gøre det. Jeg tror heller ikke det kan paastaas, at det har kunnet gøres for de private Grundejeres Vedkommende, thi for disse Grupper har Huslejestoppet ligget i Vejen, det vil sige, der har ikke i Indtægtsstigning været Plads for Hensesættelse til Krigsforsikringsbidrag. Det var det, jeg mente, da jeg før sagde, at den økonomiske Forudsætning for Ordningen i og for sig var bristet.

Saa faar jeg at vide af den højtærede Indenrigsminister, at jeg i 1939 har udtalt mig i absolutte Vendinger om Statens Erstatningsansvar. Jeg er taknemmelig for, at den højtærede Minister minder mig om det; det havde saamænd ikke været nødvendigt, for jeg sagde allerede i min Tale ved Debattens Begyndelse, at dengang stod vi alle sammen paa det Standpunkt, at Staten ikke kunde paatage sig nogen videregaaende Forpligtelse. Jeg kan uddybe det. Dels er det naturligt klart, at Staten ikke kan have nogen juridisk Forpligtelse; dels havde vi

Ansigtet vendt mod et Uvejr, hvis Omfang og hvis ødelæggende Virkninger vi ikke kendte, og vi kunde altsaa ikke paa Forhaand dømme om, hvorvidt Staten overhovedet vilde være i Stand til at udrede noget som helst. Dels vidste vi ikke noget om de politiske Vilkaar, der vilde eksistere i dette Land ved Krigens Afslutning, om de vilde diktere en helt anden Udvikling, hvis Staten skulde være med i det. Men en Ting vil jeg have Lov at paastaa stadig væk har ligget i mit Sind, som det har ligget i andre ærede Medlemmers Sind. Det viser sig jo klart ved den Drøftelse, der her har fundet Sted, at vi ikke er i Tvivl om, at Staten har et moralsk Ansvar, og det er i og for sig blot dette, jeg appellerer til. Lad os bare rejse os kinesiske Mure af Indvendinger af juridisk og teknisk og administrativ Karakter, men saa kommer vi ikke længere; saa er Sagen strandet.

Den højtærede Minister siger, at den tekniske Side af Sagen vil volde betydelige Vanskeligheder, fordi der allerede er indbetalt 40 Mill. Kr. Ja, det kan vel ikke være vanskeligere at tilbagebetale Penge end at opkræve Penge. Det kan vel heller ikke paa Forhaand formodes — men lad os nu endelig ikke foregribe noget som helst med Hensyn til Udviklingen —, at Staten vil paatage sig den fulde Følge af sit moralske Ansvar. Det, der er indbetalt, kan maaske nok finde en Anvendelse.

Jeg ved ikke, om jeg skal være meget taknemmelig for, at den højtærede Indenrigsminister dog stillede en Mulighed i Udsigt, nemlig en langvarigere Afvikling, en Afvikling over en 10-aarig Periode — nej, jeg tror ikke, den højtærede Minister nævnte 10 Aar; det var vist det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen —, men samtidig erklærede den højtærede Indenrigsminister, at han ikke vilde mene, at man kunde forlange af Krigsforsikringsforbundene, at de skulde udsætte Optrækningen af Bidragene. Jeg ser ikke rigtig, hvorledes disse to Tanker harmonerer. Hvis det er den højtærede Indenrigsministers Vilje at stille Forslag om en langvarig Afvikling, maa den højtærede Indenrigsminister begynde med at give en Udsættelse for Indbetalingen af de Optrækninger, som er kommet ud nu, og det var maaske rart allerede paa dette Tidspunkt at muliggøre, at et saadant Forslag fra den højtærede Indenrigsminister kunde møde Velvilje i det kommende Udvalg, saa man fik skaffet en saadan Udsættelse til Veje.

Jeg ved naturligvis godt, at saa snart vi nærmer os Spørgsmaalet om Underforsikring, kan alle den almindelige Forsikrings-